

Nalogo s kratkim besedilom lahko včasih poljubno nadgrajujemo, to je, ob osnovnem besedilu naloge si izmišljujemo nove in zahtevnejše naloge.

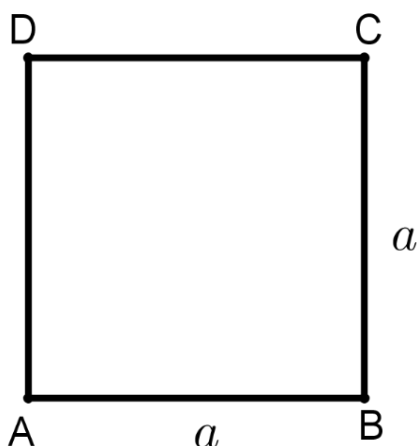
Treba je imeti le dovolj domišljije, da prvotno nalogo smiselno nadgrajujemo. V nalogi treniramo kotne funkcije in obvladanje prostora.

Točka v kvadratu

Raziskovalna naloga je primerna od 2. razreda srednje šole dalje, ker dijaki takrat že znajo reševati kvadratno enačbo.

Naloga

V kvadratu ABCD z dolžino stranice a določimo točko T, ki je od oglišč A in B dvakrat toliko oddaljena, kolikor je oddaljena od oglišč C in D.

V kvadratu ABCD narišete točko T in nato sproti vse ostale v tekstu omenjene točke in kote na sliki, da boste lahko uspešno raziskovali do konca.

Rešitev

Označimo oddaljenost točke T od stranice CD z x , potem je oddaljenost točke T od stranice AB enaka $(a - x)$. Po Pitagorovem izreku izračunamo: oddaljenost točke T od oglišča C ali oddaljenost T od D, to je $TC = TD = \sqrt{((\frac{1}{2} a)^2 + x^2)}$ in oddaljenost točke T od oglišča A ali oddaljenost T od B, to je $TA = TB = \sqrt{((\frac{1}{2} a)^2 + (a - x)^2)}$. Velja $TA/TD = 2/1$ ali $((\frac{1}{2} a)^2 + (a - x)^2)/((\frac{1}{2} a)^2 + x^2) = 4/1$. Pridemo do kvadratne enačbe in od obeh rešitev izberemo pozitivno: $x = (\sqrt{7} a - 2a)/6 \approx 0,1 a$.

Točka T je od A ali od B dvakrat bolj oddaljena kot od točke C ali od D, ko je $x = (\sqrt{7} a - 2a)/6$.

Nadgradnja

V kolikšnem kotu so iz točke T vidne stranice kvadrata: a) AB, b) BC, c) CD in č) DA ($BC = DA$)?

a) Kot α , v katerem je iz T vidna stranica AB, dobimo iz $\text{tg}(\frac{1}{2} \alpha) = \frac{1}{2} a/(a - x) \rightarrow \alpha \approx 58,5^\circ$.

Kot β , v katerem je iz T vidna stranica CD, dobimo iz $\text{tg}(\frac{1}{2} \beta) = \frac{1}{2} a/x \rightarrow \beta \approx \dots$

Kot δ , v katerem je iz T vidna stranica BC ali stranica DA izračunamo iz $\frac{1}{2} (360^\circ - (\alpha + \beta)) \rightarrow \delta \approx \dots$ (Zakaj tako?).

Naloge

Prvotno nalogo lahko nadgradimo. V točki T postavimo pravokotnico $TV = \frac{1}{2} a$ na ravnino kvadrata ABCD. Točka V postane vrh kvadratne piramide, to je piramide, ki ima za osnovno ploskev dani kvadrat ABCD, višina v piramide pa je $v = \frac{1}{2} a$. Odpre se vrsta nalog.

Narišite:

a) piramido ABCDV v perspektivi!

Izračunajte:

a) oddaljenost točke T od S (TS), če je S središče kvadrata;

b) oddaljenost vrha V piramide od vseh stranic in od vseh oglišč kvadrata ABCD;

c) naklonski kot vsakega stranskega roba in vsake stranske ploskve piramide ABCDV proti osnovni ploskvi piramide, to je kvadratu ABCD!

To je kar nekaj dela.